

De Kruisweg

DE KRUISWEG

Inleiding

Door het bidden van de kruisweg verenigen wij ons met onze Heer Jezus Christus die voor ons zijn verlossend lijden heeft ondergaan. Jezus heeft daarover zelf tegen de apostelen gezegd: “Wij gaan nu naar Jeruzalem, waar de Mensenzoon aan de hogepriesters en Schriftgeleerden zal worden overgeleverd. Zij zullen Hem ter dood veroordelen en aan de heidenen overleveren om Hem te bespotten, te geselen en te kruisigen, maar op de derde dag zal Hij verrijzen. Wie onder u groot wil worden moet dienaar van u zijn, en wie onder u de eerste wil zijn moet slaaf van u wezen, zoals ook de Mensenzoon niet gekomen is om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven als losprijs voor velen.” (Matteüs 20, 18-19.26-28) Door de kruisweg zeggen wij onze Heer Jezus dank omdat Hij alles voor ons gegeven heeft, om ons te verzoenen met God en met elkaar.

Wij dragen Hem ook ons eigen lijden op, de pijn die er is in ons eigen hart, veelal onzichtbaar, en wij bidden voor alle mensen die lijden – naar geest en lichaam – waar ook ter wereld, opdat de Heer zich over ons ontfermt, ons bemoedigt en kracht naar kruis geeft.

Wij verenigen ons ook met Maria, zij die haar Zoon nabij gebleven is, tot onder het kruis. Daar heeft Jezus haar aan ons als moeder gegeven met de woorden: “Zie daar uw moeder.” (Joh. 19, 27)

Gaan wij deze kruisweg met Maria, in het vertrouwen dat Jezus ons door lijden en dood heenleidt, om ons te doen opstaan uit zonde en dood, opdat wij leven met Hem, nu, al onze dagen en eens in het paradijs, het huis van de Vader, waarheen Hij ons is voorgegaan.

Per crucem ad lucem, door het kruis naar het licht.

Lied: *O Hoofd, vol bloed en wonden*

O Hoofd, vol bloed en wonden,
met smaad gedekt en hoon,
o godd'lijk Hoofd omwonden
met scherpe doornenkroon!
O Gij, die and're kronen
en glorie waardig zijt:
Ik wil mijn hart U tonen,
dat met U medelijdt.

Mijn God, die zonder klagen
het zwaarste hebt doorstaan:
al wat Gij hadt te dragen,
wie heeft het U gedaan!
Wee mij, die voor de zonden
het hoogste goed verliet!
O, om uw bloed en wonden,
verstoot mij, zondaar, niet!

O Hoofd, vol bloed en wonden,
o Gods onschuldig Lam,
dat voor der mensen zonden
de schulden op Zich nam!
Wat zal ik U dan geven
voor zoveel smaad en smart?
Heer, neem mijn korte leven,
Heer neem mijn schamel hart!

EERSTE STATIE: *Jezus wordt ter dood veroordeeld*

Wij aanbidden U, Christus, en loven U,
omdat Gij door uw heilig kruis de wereld hebt verlost.

Pilatus vroeg hun: “Wat zal ik doen met Jezus, die Christus genoemd wordt?” Zij riepen allen: “Aan het kruis met Hem!” Hij hernam: “Wat voor kwaad heeft Hij dan gedaan?” Maar zij schreeuwden nóg harder: “Aan het kruis met Hem!” Daarop liet hij omwille van hen Barabbas vrij, maar Jezus liet hij geselen en gaf Hem over om gekruisigd te worden.” (Matteüs 27, 22-23.26)

Stilte

Heer Jezus, Koning van hemel en aarde, U heeft zichzelf omwille van ons heil laten veroordelen tot de dood aan het kruis. Behoed ons ervoor dat wij anderen ten onrechte veroordelen of vals beschuldigen, dat wij ons bezondigen aan misbruik van onze macht, maak dat wij onze handen niet wassen in onschuld, maar met uw kracht opkomen voor hen die weerloos en kwetsbaar zijn. Dat de ander zich veilig bij ons weet en dat wij de ander recht doen.

Ontferm U over ons, Heer, ontferm U over ons.
God, wees ons zondaars, genadig.

1. Vurig heb ik U gebeden
Vader, voor de zieke leden:
die uw liefde niet verstaan.

TWEEDE STATIE: *Jezus neemt het kruis op*

Wij aanbidden U, Christus, en loven U,
omdat Gij door uw heilig kruis de wereld hebt verlost.

Toen namen de soldaten van de landvoogd Jezus mee in het pretorium en verzamelden de hele afdeling rondom Hem. Zij trokken Hem zijn kleren uit en hingen Hem een rode mantel om. Ook vlochten zij een kroon van doornakken, zetten die op zijn hoofd en gaven Hem een rietstok in de rechterhand. Daarna vielen ze voor Hem op de knieën en bespotten Hem met de woorden: “Gegroet, koning der Joden!” Ze bespuwden Hem, pakten de rietstok en sloegen Hem op het hoofd. Nadat ze hun spel met Hem gedreven hadden, ontdeden ze Hem van de mantel, trokken Hem zijn eigen kleren weer aan en voerden Hem weg ter kruisiging. (Matteüs 27, 27-31)

Stilte

Heer Jezus, U werd geslagen en mishandeld hoewel U volkomen onschuldig was. Als een weerloos lam liet U zich naar de slachtbank voeren. U nam het kruis van de lijdende mens op zich. U droeg de zonden van de zondaars. Geef dat wij anderen geen last op de schouders leggen, niemand gevangen houden, verwonden, neerdrukken.

Ontferm U over ons, Heer, ontferm U over ons.
God, wees ons zondaars, genadig.

2. Heer, ik moet U hulp verlenen
door het kruishout zelf te nemen
teken van mijn ontrouw hart.

DERDE STATIE: Jezus valt voor de eerste maal

Wij aanbidden U, Christus, en loven U,
omdat Gij door uw heilig kruis de wereld hebt verlost.

Waarlijk, het waren onze ziekten die hij op zich nam, en onze smarten die hij heeft gedragen; wij echter beschouwden hem als een geslagene, door God gekastijd en vernederd. Hij werd doorstoken om onze weerspanningheid, om onze zonden gebroken; hij werd gestraft, ons bracht het vrede, en dankzij zijn striemen is er voor ons genezing. Wij allen waren als schapen verloren gelopen, en ieder van ons was eigen wegen gegaan; maar op hem heeft de Heer laten neerkomen de schuld van ons allen. (Jesaja 53, 4-6)

Stilte

Heer Jezus, de last van uw kruis herinnert ons eraan hoezeer de last van onze zonden op U drukt. Bekeer ons hart, maak ons oprecht. Neem van ons weg wat ons neerhaalt; dat wij niet vervallen in egoïsme, hebzucht of zelfverheffing. Geeft ons uw kracht om op te staan uit de zonde, om uw weg van grenzeloze barmhartige liefde en vrede te volgen.

Ontferm U over ons, Heer, ontferm U over ons.
God, wees ons zondaars, genadig.

3. Door de mens veracht, vertreden,
blijft uw liefde zonder vrede;
liefde tot de laatste wens.

VIERDE STATIE: Jezus ontmoet zijn moeder

Wij aanbidden U, Christus, en loven U,
omdat Gij door uw heilig kruis de wereld hebt verlost.

Simeon zei tot Maria: “Zie, dit Kind is bestemd tot val of opstanding van velen in Israël, tot een teken dat weersproken wordt, opdat de gezindheid van vele harten openbaar moge worden; en uw eigen ziel zal door een zwaard worden doorboord.” (Lucas 2, 34-35)

Stilte

Heer Jezus, Uw moeder Maria is U gevolgd naar Jeruzalem. Zij wist dat hartverscheurend lijden uw en haar deel zou zijn. Maria bleef U nabij, tot onder het kruis. Wij danken U dat U Maria ook aan ons als moeder hebt gegeven. Wij bidden voor moeders en vaders die – evenals zij – machteloos moeten toezien hoe hun kind lijdt. Geef hen en hun kind uw kracht en dat de altijd durende bijstand van Maria hen mag vertroosten. Daartoe bidden wij:

Weesgegroet Maria ...

Ontferm U over ons, Heer, ontferm U over ons.
God, wees ons zondaars, genadig.

4. Moeder, nu uw Kind, uw leven
naar het kruis wordt voortgedreven
blijft geen pijn uw hart bespaard.

VIJFDE STATIE: *Simon van Cyrene helpt Jezus het kruis dragen*

Wij aanbidden U, Christus, en loven U,
omdat Gij door uw heilig kruis de wereld hebt verlost.

Toen ze de stad uitgingen, ontmoetten ze een Cyreneër, Simon genaamd en vorderden hem tot het dragen van Jezus' kruis. (Matteüs 27, 32)

Stilte

Heer Jezus, een onbekende hielp U om de loodzware last van uw kruis mee te dragen. Geef ons de kracht en de liefde om uw kruis mee te dragen in deze wereld. Geef ons de kracht en de liefde om het kruis van anderen te helpen dragen. Geef ons de kracht en de liefde om ons eigen kruis te dragen, om het te kunnen verenigen met dat van U. Beweeg ons hart om – zoals Simon van Cyrene – met U mee te gaan door het lijden van de ander te helpen verlichten.

Ontferm U over ons, Heer, ontferm U over ons.
God, wees ons zondaars, genadig.

5. Heiland, mogen wij het wagen
deze last met U te dragen
tot uw liefde is voldaan.

ZESDE STATIE: *Veronica droogt het gelaat van Jezus*

Wij aanbidden U, Christus, en loven U,
omdat Gij door uw heilig kruis de wereld hebt verlost.

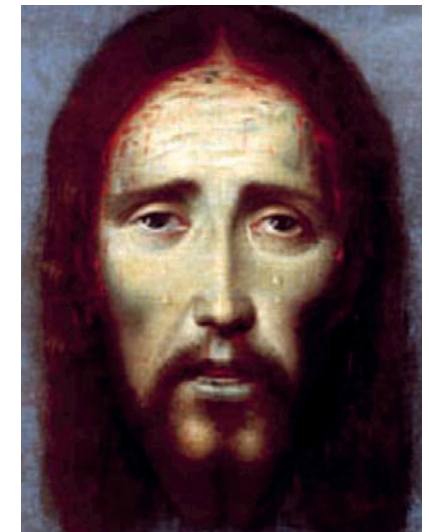
Zijn uiterlijk noch zijn schoonheid waren het bekijken waard, hij was geen verschijning die bewondering wekt. Geminacht en gemeden werd hij door de mensen, man van smarten, met ziekten vertrouwd, een mens die zijn gezicht voor ons verbergt, geminacht en als niet de moeite waard beschouwd. (Jesaja 53, 2b-3)

Stilte

Heer Jezus, uw heilig aanschijn toont Gij nu in de mens die onder zware last gebukt gaat, die wordt geminacht en vernederd, die pijn lijdt, vaak verborgen, met een bloedend hart, hulpeloos en alleen. Help ons te zijn als Veronica, zij die alles doet wat in haar vermogen ligt om U te troosten; dat ook wij zo waarachtig beeld van God zijn, een afstraling van uw barmhartig en medelijdend gelaat.

Ontferm U over ons, Heer, ontferm U over ons.
God, wees ons zondaars, genadig.

6. Hoe ontroerend wordt uw lijden
als een vrouw U komt verblijden
met haar wederliefde, Heer.

ZEVENDE STATIE: Jezus valt voor de tweede maal

Wij aanbidden U, Christus, en loven U,
omdat Gij door uw heilig kruis de wereld hebt verlost.

Om onze zonden is hij gebroken; hij werd gestraft; ons bracht het vrede, en dankzij zijn striemen is er voor ons genezing. Op hem heeft de Heer laten neerkomen de schuld van ons allen. Hij werd gefolterd en diep vernederd, maar hij heeft zijn mond niet geopend. (Jesaja 53, 5-7a)

Stilte

Heer Jezus, telkens wanneer wij hoogmoedig zijn, neerbuigend, liefdeloos drukken wij U in onze medemens neer. Laat ons kijken met uw ogen, laat ons liefhebben met uw goddelijk Hart, opdat wij niemand laten liggen maar opbeuren, optillen om weer verder te kunnen gaan.

Ontferm U over ons, Heer, ontferm U over ons.

God, wees ons zondaars, genadig.

7. Ik sta veilig, vastberaden
in het wonder van genade;
eeuwig leven wordt mijn deel.

ACHTSTE STATIE: Jezus richt zich tot de weeklagende vrouwen

Wij aanbidden U, Christus, en loven U,
omdat Gij door uw heilig kruis de wereld hebt verlost.

Een grote volksmenigte volgde Jezus, ook vrouwen die zich op de borst sloegen en over Hem weeklaagden. Jezus keerde zich tot hen en sprak: "Dochters van Jeruzalem, weent niet over Mij, maar weent over uw kinderen." (Lucas 23, 27-28)

Stilte

Heer Jezus, zelfbeklag was U vreemd. Zelfs in het uur dat alle hoon en pijn op U neerkwam, ging uw zorg en liefde uit naar anderen, zelfs naar hen die schuldig zijn. Beziel ons met het vuur van uw liefde, opdat wij nooit hard zijn of doen verdorren, opdat U nooit over ons hoeft te wenen. Dat ons leven rijke vruchten draagt, U welgevallig.

Ontferm U over ons, Heer, ontferm U over ons.

God, wees ons zondaars, genadig.

8. Daarom wil het Leven sterven
opdat wij het zouden erven:
God, wat is uw liefde groot.

NEGENDE STATIE: Jezus valt voor de derde maal

Wij aanbidden U, Christus, en loven U,
omdat Gij door uw heilig kruis de wereld hebt verlost.

Wij hebben een hogepriester die in staat is mee te voelen met onze zwakheden; Hij werd zelf op allerlei manieren op de proef gesteld, precies zoals wij, afgezien dan van de zonde. Hoewel Hij Gods Zoon was, heeft Hij in de school van het lijden gehoorzaamheid geleerd; en toen Hij het einde had bereikt, is Hij voor allen die Hem gehoorzamen oorzaak geworden van eeuwig heil. (Hebreeën 4, 15. 8-9)

Stilte

Heer Jezus, wij bidden U voor allen die in hun geloof en leven zwaar beproefd worden; allen die worden onderdrukt, misbruikt, uitgebuit, verjaagd, die leven in angst, armoede en grote onzekerheid, waaronder onze medechristenen op de vlucht, en voor hen die gebukt gaan onder schaamte of schuld of omdat zij zich minderwaardig voelen, ja zelfs nietswaardig. Dat zij niet vallen, niet lamgeslagen neerliggen, maar bevrijdt hen van alles wat hun leven verziekt, verlamt, opdat zij opstaan en verder gaan in het vaste vertrouwen dat zij door U worden bemind en geleid.

Ontferm U over ons, Heer, ontferm U over ons.

God, wees ons zondaars, genadig.

9. Om ons zondig hart te helen
laat Gij ons, uw kind'ren, delen
in uw eigen Vlees en Bloed.

TIENDE STATIE: Jezus wordt beroofd van zijn kleren

Wij aanbidden U, Christus, en loven U,
omdat Gij door uw heilig kruis de wereld hebt verlost.

Gekomen op een plaats die Golgotha genoemd wordt – dat wil zeggen Schedelplaats – gaven ze Hem met alssem gemengde wijn te drinken; Hij proefde ervan maar wilde niet drinken. Nadat ze Hem gekruisigd hadden, verdeelden ze zijn kleren onder elkaar door erom te dobbelen. (Matteüs 27, 34-35)

Stilte

Heer Jezus, ruw zijn uw kleren van uw bebloed en zwaar gepijnigd lichaam afgetrokken. Zo werd U beroofd van het laatste restje menselijke waardigheid. Naakt en weerloos ging U voor ons uw kruisdood tegemoet. Behoed ons ervoor dat wij een ander te kijk zetten, hem of haar ontdoen van zijn of haar waardigheid. Open ons hart, onze ogen en handen om de ander te bekleden met de liefde en de eerbied die Gij van ons verlangt.

Ontferm U over ons, Heer, ontferm U over ons.

God, wees ons zondaars, genadig.

10. Vader, wil ons toch vergeven
al het kwaad, dat wij bedreven
al het leed U aangedaan.

ELFDE STATIE: *Jezus wordt aan het kruis geslagen*

Wij aanbidden U, Christus, en loven U,
omdat Gij door uw heilig kruis de wereld hebt verlost.

Toen zij op de plaats kwamen die Schedel heet, sloegen zij Jezus daar aan het kruis, en zo ook de misdadigers, de een rechts, de ander links. En Jezus zei: “Vader, vergeef hun, want ze weten niet wat ze doen.” (Lucas 23, 33-34)

Stilte

Heer Jezus, hoe onvoorstelbaar groot is uw liefde, dat U zelfs nog voor uw beulen bidt! U blijft trouw ook als wij ontrouw zijn. Vergeef ons, Heer, wat wij U en anderen misdoen. Geef ons de moed onze fouten en schuld te bekennen en – waar mogelijk – te herstellen. Doe ons inzien hoe wij de weg naar heling kunnen gaan. Geef ons uw gezindheid als óns pijn en onrecht is of wordt aangedaan; dat wij niet verstrikt raken in gevoelens van wrok of haat, dat wij niet kwaad met kwaad vergelden, maar U in uw vergevende liefde kunnen navolgen.

Ontferm U over ons, Heer, ontferm U over ons.
God, wees ons zondaars, genadig.

11. Met doorboorde hand' en voeten
gaat de Heiland voor mij boeten
Hij, die mij zijn liefde geeft.

TWAALFDE STATIE: *Jezus sterft aan het kruis*

Wij aanbidden U, Christus, en loven U,
omdat Gij door uw heilig kruis de wereld hebt verlost.

Hierna, wetend dat alles was volbracht, zei Jezus, opdat de Schrift vervuld zou worden: “Ik heb dorst.” Er stond daar een kruik vol zure wijn. Ze doopten er een spons in, staken die op een hysopstengel en brachten die aan zijn mond. Toen Jezus van de zure wijn genomen had, zei Hij: “Het is volbracht.” Daarop boog Hij het hoofd en gaf de geest.” (Johannes 19, 24b-30)

Stilte – Allen knielen (indien mogelijk)

Heer Jezus, wij danken U, omdat U voor de vergeving van onze zonden en omwille van ons heil, ten einde toe alles heeft volbracht. Geef ons uw Geest, opdat wij leven als uw beminde leerling. Ontferm U over onze dierbare doden, en ontferm U over hen die naamloos gestorven zijn, vóór of na hun geboorte. Ontferm U over hen die nu stervende zijn, vooral zij die eenzaam heengaan. Dat allen zich kunnen toevertrouwen aan U en dat zij met U mogen zijn in het paradijs.

Ontferm U over ons, Heer, ontferm U over ons.
God, wees ons zondaars, genadig.

Allen staan weer op

12. Aan de kruisboom opgeheven
geeft Gij ons uw ganse leven;
Gij, de liefde zonder maat.

DETIENDE STATIE: Jezus wordt van het kruis genomen

Wij aanbidden U, Christus, en loven U,
omdat Gij door uw heilig kruis de wereld hebt verlost.

Op het zien van wat er gebeurd was, loofde de honderdman God en zei: “Deze mens was waarlijk een rechtvaardige.” Al het volk dat voor dat schouwspel samengestroomd was, keerde terug toen zij aanschouwd hadden wat er gebeurd was, en sloegen zich op de borst. Al zijn bekenden, ook de vrouwen die Hem vanuit Galilea gevolgd waren, stonden op een afstand toe te zien. Nu was er een zekere Jozef, lid van de Hoge Raad, een welmenend en rechtschapen man, die dan ook niet had ingestemd met hun plannen en handelwijze. Hij was afkomstig uit de Joodse stad Arimatea en leefde in de verwachting van het Rijk Gods. Deze ging naar Pilatus en vroeg om het lichaam van Jezus. Na het van het kruis genomen te hebben, wikkelde hij het in een lijkwade. (Lucas 23, 47-53)

Stilte

Heilige Maria, moeder van Jezus, moeder van ons allen, wij zien het beeld van u met het dode lichaam van Jezus op uw schoot. Hij keerde terug naar daar waar Hij voor ons geboren was, naar waar Hij als Kind geborgenheid vond en speelde. U kent de pijn, Maria, van alle moeders ter wereld. U kent het lijden van alle mensen, vooral van hen die een dierbare aan de dood hebben moeten afstaan. Omarm hen, bescherm hen met de mantel van uw liefde.

Ontferm U over ons, Heer, ontferm U over ons.

God, wees ons zondaars, genadig.

13. Jezus, eindeloos verheven
werd mijn broeder, gaf zijn leven,
voor het heil van heel zijn volk.

VEERTIENDE STATIE: Jezus wordt in het graf gelegd

Wij aanbidden U, Christus, en loven U,
omdat Gij door uw heilig kruis de wereld hebt verlost.

Vervolgens legde Jozef van Arimatea Jezus in een graf, dat in een steen was uitgehouwen en waarin nog nooit iemand was neergelegd. Het was Voorbereidingsdag en de sabbat brak aan. De vrouwen, die uit Galilea meegekomen waren, volgden en bekeken het graf en zagen toe hoe zijn lichaam werd neergelegd. (Lucas 23, 53b-55)

Stilte

Heer Jezus, om heel ons menselijk leven te delen, bent U voor ons afgedaald in het graf. Een diepe leegte kwam in het leven van hen die U zo liefhadden. Leer ons omgaan met groot verlies, met intens verdriet. Dat wij niet vertwijfeld en doelloos achterblijven. Blijf bij ons wanneer het avond wordt. Wees ons nabij als wij eenzaam zijn en wanneer wij ons bevinden in het uur van onze dood. Dat wij ons aan U kunnen toevertrouwen, dat wij U bij ons mogen weten.

Ontferm U over ons, Heer, ontferm U over ons.

God, wees ons zondaars, genadig.

14. Zo heeft Jezus zonder klagen
tot het einde toe gedragen
onze last en onze schuld.

VIJFTIENDE STATIE: *Het lege graf*

Wij aanbidden U, Christus, en loven U,
omdat Gij door uw heilig kruis de wereld hebt verlost.

Op de eerste dag van de week echter gingen de vrouwen zeer vroeg in de morgen naar het graf, met de welriekende kruiden die zij klaargemaakt hadden. Zij vonden de steen weggerold van het graf, gingen binnen, maar vonden er het lichaam van de Heer Jezus niet. Terwijl zij niet wisten wat daarvan te denken, stonden er plotseling twee mannen voor hen in een stalend wit kleed. Toen zij van schrik bevangen het hoofd naar de grond bogen, vroegen de mannen haar: “Wat zoekt gij de levende bij de doden? Hij is niet hier, Hij is verrezen. Herinnert u, hoe Hij nog in Galilea tot u gezegd heeft: De Mensenzoon moet overgeleverd worden in zondige mensenhanden en aan het kruis geslagen, maar op de derde dag verrijzen.” (Lucas 24, 1-7)

Stilte

Heer Jezus, wij danken U dat U voor ons uw leven gegeven heeft, tot op het kruis, om ons te bevrijden van de dood. Versterk in ons het geloof dat lijden, haat en dood nooit het laatste woord zullen hebben. Dat wij tijdens ons sterven uw woord mogen horen: Ga binnen in de vreugde van je Heer. Dat wij dan zullen delen in uw Pasen, samen met Maria en al uw heiligen, ja, met allen die hun pelgrimstocht hier op aarde voltooid hebben zien worden in het hemels Jeruzalem.

Ontferm U over ons, Heer, ontferm U over ons.
God, wees ons zondaars, genadig.

15. Laat mijn hart van liefde branden,
ik wil het aan Hem verpanden
en mijn trouw ontgaat Hem niet.

VERNEDERING EN VERHEFFING

Hij die bestond in goddelijke majesteit
heeft zich niet willen vastklampen aan de gelijkheid met God.

Hij heeft zich van zichzelf ontdaan
en het bestaan van een slaaf aangenomen.

Hij is aan de mensen gelijk geworden.

En als mens verschenen heeft Hij zich vernederd,
Hij werd gehoorzaam tot de dood, tot de dood aan een kruis.

Daarom heeft God Hem hoog verheven
en Hem de naam verleend die boven alle namen is,
opdat bij het noemen van zijn naam
zich iedere knie zou buigen

in de hemel, op aarde en onder de aarde,
en iedere tong zou belijden tot eer van God, de Vader:

Jezus Christus is de Heer.

(Filippenzen 2, 6-11)

Slotlied: *U zij de glorie*

U zij de glorie, opgestane Heer,
U zij de victorie nu en immermeer.
Uit een blinkend stromen daalde d'engel af,
heeft de steen genomen van't verwonnen graf.
U zij de glorie, opgestane Heer,
U zij de victorie nu en immermeer.

Zie Hem verschijnen, Jezus, onze Heer,
Hij brengt al de zijnen in zijn armen weer.
Weest dan volk des Heren blijde en welgezind
en zegt telkenkere: “Christus overwint.”
U zij de glorie, opgestane Heer,
U zij de victorie nu en immermeer.

Zou ik nog vrezen, nu Hij eeuwig leeft,
die mij heeft genezen, die mij vrede geeft?
In zijn goddelijk wezen is mijn glorie groot:
niets heb ik te vrezen in leven en in dood.
U zij de glorie, opgestane Heer,
U zij de victorie, nu en immermeer.

AARTSBISDOM UTRECHT